

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: *Búcsú Óbudától*

Forrás: *Ez a lapszám*

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy:

308

Hely:

Idő:

"1950"

Személy:

Helyszám:

Búcsú Óbudától

Friss szél fúj Óbudán, kacéran keringözve a görbe utcákban, amelyek macskakövein Krúdy álmodott a fiákker bőrpárnáin, szelíd elnézéssel szemlélve a lump életű sváb kupeceket, akik már hajnalban törkölypálinkát ittak a pultra könnyökölve. Friss szél fúj Óbudán, elég soká tartott, amíg eligazodott a görbe utcákon és jókora, egészséges huzatot keltett ebben a Budapesthez tapadó vidéki városban, amely elszunnyadt a millénium körül és arra ébredt fel, hogy az új Duna-hídon friss ütemben ropognak a hegesztőpisztolyok. Az újságíró, aki szép és nemes feladatának tartja elmondani, miképp változik Budapestünk valóban a dolgozó nép fővárosává, búcsúlátogatásnak szánta ezt az óbudai kirándulást, amely rég elvesztette már a távoli utazás ábrándos báját, mióta a kék autobuszok olyan beltelki iramodással futják meg útjait. Valóban búcsúlátogatás ez, mert ez az irodalmi periféria rohamosan süllyed és aki el akar tenni emlékül néhány óbudai emlék-anziksztot, az siessen, baktasson végig a Mókus-utcán és társain, mert a friss szelek jószágú nyírfaseprővel takarítják el a lusta multat.

A füves-asszony becsukta boltját, jelentem első és legfontosabb tünetként mert ennek az eseménynek óbudai vonatkozásban ritka súlya és jelentő-

sége van. A füves asszony, e mester-ségben immáron a harmadik nemzedék, nemrégén még vígan mérte sokfiókos boltjában az ánizs illatú aszalékokat, amelyek egyaránt kedvező hatással voltak csúzos szag-gatás és szerelmi hűtlenség esetében. Az orvostudomány fölös buzgalom-mal csatározott igen sokat az asz-szonyság ténykedése fölött, mert hi-szen a régi világrendben a tudomány is a pénz szolgálatában állt és aki-nek nem jutott rádiumos fürdő, az egy átszálló és néhány peták le-szurkolása ellenében zsebben vihette haza a csodafüveket, főzhetett belő-lük teát és alkalmazhatta belsőleg éppúgy, mint borogatás formájában. Becsukott hát a füves asszony, szá-ri-tott gyökerei, zsurmói és füvei rész-vét nélkül porladnak el, mióta min-den ember odaállhat a röntgengép elé és a hátfájását magasztali gyógy-helyen kezelte, nem pedig otthon, keserű pipitér-főzettel.

A csillagjós, akit anyakönyvi hi-telességgel Ábrándi Ernőnek hívtak ugyancsak kiküldölte elsorvadtt üzemét és elment nappali portásnak az egyik óbudai textilgyár-ba, miután kiábrándult a csalfa csil-lagokból. Az utolsó csillagjós, szem-és fültanuk hihető elbeszélése szerint, e szavakkal fejezte be egykor jöve-delmező praxisát:
— Óbudának is megjött az esze, nem hisz már a csillagokban és a fűvekben.

Imígyen szól a Kalács-utcai remete, aki sürgősen a Teleki-térre száműzte egy bennfentes ószeres révén rekvizitu-mait, úgymint a vaksi távcsövet, amely már a margitszigeti szerelmese-ket sem mutatta meg, oly végelgyen-gült volt, továbbá a zsirkőből faragott Zodiakus figurákat, amelyek levélne-hezék gyanánt keltek el, darabonként három forintos alkalmi áron. Kivén-hedt baglyát az anyaföldnek adta vissza, mivel a magas kort megért, bölcs uhu spártai jellemről tanus-kodván, szívszéfhűdésben elhunyt, ám az sem kizárt dolog, hogy telezabálta magát lőtüdővel. Ábrándi Ernő azóta nappali portásként, éberén figyeli a munkába igyekvőket, örök haragot fogadván a hűtlen csillagoknak.

A kiskocsmák, a felszínes óbudai kegyhelyei, amelyek néhol már tér-deltek az utca mentén a kor súlya alatt, úgy mennek ki a divatból, mint néhai Ohnet György regényei, amelyeket már csakis e városrészben árusítottak edzett antikvárok. A régi jelképek sorsa ez, a regényességről — közelről nézve — kislül, hogy egy-szerű és mindennapi szutyok, a han-gulat varázsáról pedig az, hogy csu-pán kispolgári önámítás. Persze üzembem vannak azok az egészséges helyek, ahol a bennszülöttek és al-kalmi bevándorlók hitvallása szerint jobb halászlevet főznek, mint Szege-den, viszont mulhatatlan gyászindu-lót kopog a tavaszi eső ama bormé-resek cégérére, ahová rejtelmes téve-dések árán azért jártak az emberek,

mert a tulajdonos válogatott goro-mbaságokat tartott raktáron; valamint számos alkalommal újjákeresztelt bo-rokat. Óbuda hatalmas iramot diktál a gyári jellegű városrészek nemes sprint-versenyében és ez a küzdelem terített szemfedőt az óbudai kocsmaromantikára. A mai üzemi dolgozó nem búsong be bérfizetés napján a putikba, hogy néhány fröccs, vagy féldeci segítségével merítsen erőt a következő hétre, az ilyen bérnapos kocszmák sírját megásták a derűs, othonias üzemi klubok. Mert a gyá-ruk szolgáltatták a törzsközönséget, a többi csak afféle „ragadvány“ ven-dég volt, akivel el lehetett hitetni, hogy a házi disznótör Óbudán való-ban otthon készült, nem pedig len a sertésvágóhídról importálta a ven-déglős, hajnalban és gyékényszatyor-ban.

A híd, Óbuda új gerince és újjá-születésének varázslója, már átszökött az egyik Duna-ágon, most gyűrűközik a másikkal. Hata-kmas lejtője úgy hasít bele az óbudai házrengetegbe, mint egy jótékony földrengés. A leberetvált felszín alatt mest a történelmi mult regénylapjait olvasgatják a szorgalmas régészek és tudósi türelemmel válaszolgatnak to-tyakos öreg polgároknak, akik na-ponta belebámulnak a kutatóárokba és olyan huncut kérdésekkel zava-rognak, miszerint a tudósok nem ta-lálták-e meg véletlenül a zsebóráju-kat, amelyet éppen ezen a helyen ve-szítettek el. A tudósnak is van ke-délye s ilyenkor ez szokott lenni a sztereotip viszontkérdés:

— Mikor tetszett elveszteni azt a

Közp. városb. — 1896/50
kronométert, a korai, vagy a kései szarmata-korban?

— Nem kérem — hőkken meg ilyenkor a magaskorú kárvallozt — ezernyolcszázkilencvenhárom Péter-páljakor, érettségi bankett után.

A halászk törzséről sem szabad megfeledkeznünk, bár senki se essen abba a tévedésbe, hogy az óbudai halászk is kihálásra adták a fejüket. Persze horgászokai érték ezúttal a halászk alatt, köze-lebből azt a büszke emberfajtát, amely a horgon kívül nem ismer el törvényesnek más halfogási eljárást, vagy szerkezetet s aki a hálós halászk közönséges tömeggyilkosnak tartja. Nos, az óbudai horgászat is megifjo-dott s többé nem az a vasárnapú sport, amely korai felkeléssel kezdődött és rendszerint estébe nyúló kuglipartival végződött. Mióta rendezték a nagybudapesti halászkjegyek ügyét, sőt az ifjúságnak, mint a hor-gászk sport szépreményű utánpótlásá-nak nagyszabású kedvezményeket biztosítottak, valóságos horgászkadé-mia működik Óbudán. Legendákat mesélnek egy bizonyos öreg mester-ről, aki nemcsak a szakmunkás kép-zésben jár legelől, de fiait a műhely-ből testületileg vezeti fel az alkalma-tos pecázó helyekre, ahol nem keve-sebb lelkesedéssel okítja őket a csa-lik, eresztékek és a halak teméntelen ravasszága felől, mint a műhelyben a menetvágás izgalmas műfogásairól. Van is önbizalom óbudai horgászk-berkekben s a soroksári Duna, vagy Kvassay-zsilip húshorgászkairól így emlékeznek meg jelentőségteljes kéz-

legvintés kíséretében:

— Ugyan kérem, ott is horgásznak?
Ott annyi a hal, hogy elég paprikát
szórni a vízbe és kész a halászlé...

Ez az „új-Óbuda”. Önérzetes, har-
sány verseny-
feliratok a gyárak kapuin, józan életű,
építő munkások derűs városa, ahol
már nem bárgyú német sramlimuzsi-
kából fakad a jókedély, ahol önnön
dugukba dőltek a babonaárudák és
roskátag cseréptetők alá temetkező
bormérések. A csákányok már verik
le a hamis zománcot, a fémjelzetten
háborús és egészen friss romok kö-
zött már bontakozik az új, a szerve-
sen a városhoz tartozó Óbuda. Ne sír-
jon senki a régiért. A Tabán is elmúlt,
béke poraira, mert az idő a maga út-
ját járja, de valahogy sokáig elkerülte
Óbudát. Ha állítanának fejfát neki,
ezt írhatnák rá:

— Itt nyugszik egy város, amely
ötven évvel túlélte önmagát.